

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasiło Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., št. 27.

Četrtna »Naprejeva« št. 27
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiło Kmetko-delavske zveze.

Stane letno 72 Din

mesečno 6 Din

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Strokovna politika.

Vsem železničarjem in železničarskim organizacijam!

Vlada v Belgradu pripravlja že dalj časa tako zvano **KOMERCIALIZACIJO ŽELEZNIC, BREZ SODELOVANJA ŽELEZNIČARSKIH ORGANIZACIJ**. Tajen način pripravljanja načrta o komercializaciji železnic, popolno nerazumevanje strokovnih interesov železničarskih delavcev in uslužbencev od strani direktij in ministrstva ter množične se redukcije železničarskih pravic in plač v zadnjem času, vse to opravičuje bojazen, da bo komercializacija železnic še bolj poslabšala položaj železničarskih delavcev, uslužbencev in nižjih uradnikov.

Zato je interes vseh delavcev, uslužbencev in nižjih uradnikov na železnici, da začno organiziran, po vsestranskem razmotrivanju zasnovan boj za svoje pravice ravno sedaj ob času tako zvane komercializacije železnic.

Ta boj pa ne morejo uspešno izbojevati niti kategorijske železničarske organizacije, niti sami železničarji, niti tako zvane nevtralne organizacije. Kakor ob času boja za izvršitev »sporazuma« leta 1920 in pri vseh napadih na železničarske osnovne državljanske pravice, tako moramo tudi sedaj pričakovati, da bodo železničarjem skočile v hrbet žolte, narodnijske in verske organizacije, ki jih vodijo buržoazni politiki.

Vprašanje komercializacije železnic je eminentno politično vprašanje, na katerem je zainteresiran celokupni delavski razred. Poraz železničarjev bo imel za posledico poraz rudarjev v sličnem vprašanju komercializacije državnih rudnikov. Redukciji železničarskih pravic in plač bo sledila še večja brezposelnost, a z njo še večji teror kapitalistov nad celokupnim delavskim razredom.

Stranke in organizacije, ki živijo od milosti kapitala in vlade, ne storijo prav ničesar v tem času, da si vse želijo z demagogijo loviti železničarske glasove, s hvaležanjem, koliko so se trudile za železničarske interese!

Zato je potrebno, da se razredno zavedni železničarji postavijo na čelo boja vseh železničarjev, delavcev in uslužbencev in da z združenimi močmi, na temelju proletarske demokracije izdelajo načrt boja za svoje pravice, ki jih namerava uprava zmanjšati s tako zvano komercializacijo.

Mi predlagamo, da se vse one delavske organizacije, ki so že spoznale, da se je treba za pravice boriti

— a ne prositi miloščino, v tem boju združijo. V tem namenu predlagamo, da prevzamejo razredno zavedne železničarske in delavske organizacije iz CRSO in URS iniciativo in skličejo v najkrajšem času v Ljubljano **splošno delavsko konferenco** z dnevnim redom:

1. Komercializacija državnih podjetij in naloge delavskega razreda.

2. Načrt službene pragmatike vseh delavcev in uslužbencev v državnih podjetjih.

3. Enoten nastop delavskega razreda proti reakciji.

Na tako konferenco naj se pozovejo delegati vseh delavskih organizacij in strank, da se s skupnimi silami na temelju proletarske demokracije izdelajo pravilni načrt tega boja, ki ne bo lahek.

Železničarji pa naj v času volilnega boja premišlujejo o tem, kako bi bilo potrebno, da njihove interese v skupščini, ki bo odločevala o komercializaciji, zastopajo neustrašeni, zavedni in odločni proletarski zastopniki. Skupni nastop socialdemokratov in dekalistov, ki se je dosegel pri teh volitvah, omogoča, da dobi delavstvo na Kranjskem in na Štajerskem take odločne in nepodkupljive zastopnike, ako železničarji ne bodo postali žrtve žolte in patriotske demagogije.

Strokovna sekcija železničarjev in rudarjev
v JSDS in KDZ.

Iz rdeče Koroške.

SHOD POD PECO. V nedeljo se je vršilo javno zborovanje proletariata v najsevernejšem kotu Slovenije, v prekrasnem planinskem kraju Koroške pod strmo Peco, ki krije v svojem osrčju svinčene zaklade. Na sotočju se je zbralo preko dvesto delavcev in delavk, da se utrdijo v skupnem boju za svoje pravice. V duhu so prisostvovali zborovanju tudi delavci, ki so na strmih pobočjih Pece kopali praho in napravili iz nerodovitnega posekova rodovitno njivo.

Na shodu je poročal nosilec skupne kandidatne liste združenih socialdemokratov in dekalistov na Štajerskem s. Moderndorfer, oblastni poslanec za Prevaljski okraj. V svojem poročilu je poudarjal, da mora delavstvo vsakega kraja s pomočjo svoje zavedne javne organizacije vzeti usodo v lastne roke, t. j. začeti izvrševati socialno demokratični program najprvo v svojem kraju, v svoji občini.

**Kupujte samo
testenine**

**ki so priznane
najokusnejše.**

Delavstvo v Mežiški dolini je to spoznalo. Kapital je uvidel nevarnost pozitivnega izvrševanja socialno demokratičnega programa ter je skušal s terorjem oplasti delavstvo. Toda niti obrekovanja, ki so jih kapitalisti širili proti rdeči občinski politiki in gospodarstvu, niti protizakonit razpust samoupravnih občinskih in šolskih svetov, niti odpust in preganjanje in sumničenje delavskih zaupnikov ni omajal delavstva v njegovem boju za svoje pravice. Revizija je morala ugotoviti samo vzorno gospodarstvo, sodna preiskava je samo dokazala, da je delavstvo upravljalo z milijoni občinskega premoženja nesebično samo za skupni blagor vseh občanov. Vse obdolžitve in vsa sumničenja so padla v vodo. Organizirano delavstvo je izšlo iz teh bojev še bolj utrjeno, še bolj odločno, da brani svoje pravice, da brani socializem in interese delavnega ljudstva pred napadi kapitala.

Kapital sicer povsod najde plačance, ki zastopajo kapitalove interese proti ljudstvu, ali to so poedinci, ki ničesar ne pomenijo, dokler je delavstvo zavedno in organizirano.

Sodr. Klemenčič je nato razložil politične zahteve, ki tvorijo temelj za skupni nastop pri teh volitvah. Te zahteve niso nič novega, saj stojijo v vseh socialno demokratičnih programih od Marksovega in Engelsevega komunističnega manifesta, do Eriurtskega in današnjega programa JSDS. Te zahteve niso nič drugega kakor kratko izraženi interesi celokupnega delavnega ljudstva, delavcev vseh narodnosti in vseh ver in prepričani.

Boj za mir je danes posebno razumljiv po izkušnjah svetovne vojne, v kateri je človeštvo izgubilo najboljše ljudi, mi pa in z nami milijoni delavcev in kmetov svoje zdravje in življenje in srečo — samo zato, da se kapitalistom bolje godi — a delavcem slabše.

Ta boj za mir pa ne sme biti samo teoretičen, temveč moramo praktično zahtevati, kje želimo mir. In to pove naša druga zahteva: **mir in zveza s Sovjetsko Rusijo**, ki jo hoče napasti svetovni, posebno angleški imperializem, da bi na ta način ustvaril novo evropsko in svetovno klanje. Angleški rudarji so možko in odločno

Pregled organizacij JSDS in KDZ od decembra 1926 do maja 1927.

(Vpoštevajo se samo oni člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani.)

Zaporedna št.	Stalna št.	Krajevne organizacije:	Rednih članov je bilo:					Zemudniki	Prispevki teh zamudnikov		1927 v maju rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																			Centralno tajništvo je prejelo:					
			1926—1927						Din	p		2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	nad 100	pristopnine	70% prog. davka		skupaj	povpr. od člana			
			XII.	I.	II.	III.	IV.																							Din	p		Din	p		
			XII.	I.	II.	III.	IV.																							Din	p		Din	p		
1	3	Celje, mesto	14	12	18	12	16				14	11																								
2	4	Centrala	20	20	22	22	22				22	13	2	1	2				2		1															
3	6	Črna L.	125	130	118	121	110				112	60	46	1	4	2			1																	
4	10	Gorje	4	3	5	5	5	5	10	50	10	3	5	2																						
5	11	Hrastnik I.	25	27	27	21	20				20	13	2	2	3																					
6	13	Jesenice	16	11	16	17	16				15	8	1	2	3		1																			
7	17	Ljubljana	28	30	29	30	30				28	11	1	2	2		6	1	1	2	1															
8	18	Mežica	248	184	164	145	137	38	173	60	173	146	18	4	3	1																				
9	19	Mislinje	4	4	4	4	4				4	4																								
10	21	Sv. Peter, p. Gor.	3	4	4	4	4				4	4																								
11	22	Škale	30	44	36	29	29				34	32			2																					
12	25	Štore	29	30	30	30	28		5		33	30			1																					
13	27	Trbovlje	84	103	90	111	57	23	32	20	68	66	1					1																		
14	28	Velenje	21	20	15	15	15	3	5	60	22	18		2						1	1															
15	29	Videm-Krško	9	9	9	6	6				6																									
16	30	Vrhnika	53	30	30	33	33					3					1	1			1															
17	31	Zabukovca	6	6	5	5	5				5	4					1																			
18	33	Zg. Šiška	2	2	2	2	2				2	1																								
19	41	Sv. Lovrenc na Poh.	11	10	10	10	10				10	8	1			1																				
20	42	Celje, okolica	24	19	32	20	27				17	13			3								1													
21	43	Liboje	18	26	21	15	15				11	10			1																					
22	46	Zgor. Bistrica	38	36	39	47	43				38	38																								
23	48	Prevalje	6	16	16	13	8				8	7								1																
24	49	Holmec			27																															
Vseh rednih članov			818	776	769	717	642	74	228	90	656	500	80	19	23	4	9	7	2	5	2	1	2					1	14	1421	70	2	18			
Zamudnikov			45	61	15	13	74					Progresivni davek zamudnikov																				218	90			
												Pristopnine																				14	—			
Vseh članov skupaj			863	837	784	730	716					Centralno tajništvo je torej prejelo v tem mesecu																				1654	60			

povedali, da hočejo z delavsko-kmečko Rusijo mir, ako pa hoče angleška buržoazija vojno, bo delavstvo napovedalo vojno buržoaziji in kapitalizmu. V tej zahtevi smo torej edini s celokupnim delavstvom celega sveta, ker to tudi odgovarja stvarnim interesom internacionalnega proletariata.

Obnova trgovskih zvez z Rusijo pa bi imela za celokupno slovensko izvozno industrijo in gospodarstvo velik pomen. Danes je ta industrija v krizi in stagnaciji, kar izkoriščajo podjetniki za redukcijo. Če bi Rusija pri nas naročila samo majhen del svojih potreb, bi industrija v Sloveniji začela polno obratovati in dala več tisoč brezposelnim dela in kruha.

Samoodločba narodov je tretja važna politična zahteva. Socialpatriotski voditelji najprvo niso hoteli priznati te zahteve, čeprav je že 80 let v vseh programih socialističnih strank. Ko pa so delavci, ki jim še verjamejo, sprejeli to zahtevo, so bili tudi voditelji SPJ pripravljeni jo sprejeti — na papirju. Niso pa hoteli voditi stvarnega boja v volilni kampanji za to zahtevo ter so baš na tem vprašanju samoodločbe slovenskega naroda razbili skupni nastop v Celju.

Toda železničarji in delavci v Mariboru so na skupnem shodu vsi sprejeli to zahtevo, ker vidijo na svojih lastnih izkušnjah vse številne krivice, ki jim jih zadaja birokratični belgrajski centralizem, ki ga podpirajo voditelji SPJ, ker živijo od vladine milosti.

Zavedni delavci in poljedelci na Štajerskem pa vsi uvidevajo, da te zahteve odgovarjajo interesom vsega delavstva in kmetov, zato so tudi sprejeli te zahteve in se tako stvarno pridružili skupnemu nastopu.

Ako so voditelji SPJ varali delavce, da pomeni po komandi iz Beograda postavljena njihova kandidatna lista skupni nastop — bodo proletarci to goljufijo kmalu spoznali in tako spoznali tudi demagoštvo teh voditeljev.

Nam očitajo, da nas je malo. Vsem tistim odgovarjamo, da se mi čutimo eno stranko z mnogomilijonsko delavsko rdečo armado celega sveta. Zato je tudi bodočnost naša in zmaga bližja nego mislimo in pričakujemo.

Toda te zmage ne smemo čakati križem rok, temveč že danes in jutri in pojutrišnjem delati v organizacijah, da zmagamo v občini, v okraju, v deželi in na celém svetu.

Vsi rudarji bi že lahko danes to spoznali, ako ne bi bilo agentov kapitala, ki rujejo med delavstvom. Zato se njih ogibljimo, zavedne najprvo združujemo, a nezavednim odpiramo oči. Tako bo Delo nepremagljivo vztrajalo proti terorju Kapitala.

Hlapci kolonialnega kapitala.

Napad angleškega kapitala na delavske občine na Koroškem (Mežiški dolini), razpust mežiškega občinskega in krajevnega šolskega sveta, ki je to obmejno koroško občino dvignil v prosvetnem oziru za vzgled vsem ostalim občinam, nezakonita premestitev učitelja proti volji ljudstva, preganjanje in sumničenje delavskih zaupnikov, ki zaslužijo vsestransko priznanje za njihovo nesebično delo za občino in socializem, vsi ti napadi so zadeli na resen odpor samo pri razredno zavednem delavstvu.

Od Samostojne demokratske stranke — ki ima samostojnost in demokracijo samo za vablivo reklamo v naslovu, ki pa je stvarno odvisna samo od kapitala, nagnjena k absolutizmu in vsa prežeta od fašistične želje po diktatorični manjšinski vladi nad večino, — od take

stranke ne moremo pričakovati, da se zavzame za ljudske pravice.

Tudi »narodna« je ta stranka zelo: »vse za narod« razumeva ta stranka: vse za žep naših vodilnih pristašev, ki služijo pri raznih »nacionaliziranih podjetjih« ter so ne samo v javnem, temveč tudi v privatnem življenju pravi hlapci kolonialnega, inozemskega kapitala...

Od Socialistične partije, ki obstoji v glavnem iz voditeljev, prijateljev in pristašev »Jutra«, — ki so vsi prežeti od želje fašistično vladati s pomočjo »Jutra«, Kristana in vlade ter vladnih korit, vladati diktatorično nad delavstvom in delavskimi institucijami — tudi od take stranke ni bilo pričakovati resnega odpora proti napadu angleškega kolonialnega kapitala na naše delavstvo in njihove osnovne ustavne in zakonite pravice. Kakor v vseh važnih političnih vprašanjih je tudi v tem slučaju vodstvo SPJ na vrhvi Jutrovcev, in dela demagogijo previdno, češ, da se ne bomo gospodom preveč zamerili, oni bodo po njihovih izjavah šele tedaj branili samoupravne, ustavne in zakonite pravice občine in delavstva, ko bo državni pravdnik rekel svojo besedo... Sedaj je sodišče izreklo svojo besedo, toda »Jutro« še ni dalo dovoljenja SPJ nastopiti v obrambo delavskih pravic!...

Pričakovati je bilo od slovenske ljudske stranke, ki je zbrala pod svojo zastavo večino slovenskega ljudstva ravno s parolami o ljudski samoupravi, o občinski in nacionalni samoupravi, o uvedbi zakonitosti, o avtonomiji Slovenije itd., ki se rada ponaša, da ni odvisna od kapitalistov, da zastopa interese združništva ter delavcev in poljedelcev, da bo proti napadu angleškega kapitala na suverenost ljudske volje, na pravico naroda, da nastavlja uradnike in posebno učitelje po svoji volji, nastopila tako, kakor to zahtevajo interesi celokupnega ljudstva: da zastavi torej vse sile in odbije impertinentno vmešavanje angleških kapitalistov v notranje zadeve ljudstva in naroda.

Posebno bi bilo to pričakovati od te stranke sedaj, ko izjavlja, da je § 82 fin. zakona, ki je v tesni zvezi s političnimi vprašanji in konflikti v Mežiški občini, vtihotapljen brez njene vednosti v finančni zakon. Ta § uvaja proti jasnim določbam ustave neenako obdavčenje mesto progresivnega, ki ga ustava predpisuje. Ta § ima za končni efekt to, da bodo inozemske in domače kapitalistične družbe plačevale samo 25 % doklad, dočim bodo mali podjetniki in kmetje plačevali 250 in več %, torej desetkrat toliko. Praktično znači to vzeti iz žepov malih davkoplačevalcev in dati v žep inozemskih velekapitalistov.

Tu na praktičnem vzgledu naj SLS dokaže svojo demokracijo, svojo ljubezen do vseh stanov, svojo ljubezen do zakonitosti, ustavnosti, do samouprave in samoodločbe. Toda dosedaj slišimo samo modrovanja v »Slovencu«, »da se rodi iz marksističnih načel praktično le anarhija!...«

Mar je Mežiška šola, vodovod in vse delo občine anarhija? Ali ni anarhija to, da kolonialni kapital noče priznati svojih dohodkov, da noče priznati svojih davčnih obveznosti, ustave in pozitivnih zakonov, osnovnih ljudskih pravic?

SLS kliče: Hic Rhodus, hic salta!

Tu pokaži, če res zastopaš ljudske koristi!

Pletitni stroji najnovejšega patenta »Ideal«, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: Franc Kos, Ljubljana, Židovska ulica šte. 5.

Nauk iz konferenc za skupni nastop.

Javnosti je znano, da so vse tri stranke imele v nedeljo 17. julija v Celju svoje konference, in sicer najprej vsaka sama zase, potem socialni demokrati in dekalisti skupno, popoldne pa so se udeležili te skupne konference tudi socialisti, ko so svojo zaključili.

Znano je tudi, da se je med socialnimi demokrati in dekalisti dosegel sporazum in to tak, da nobena stranka, ki stoji na razrednem stališču, ne more imeti pomisleka; a socialisti so ne le imeli pomisleke, ampak so platformo sporazuma izrecno odklonili. A niso odklonili te platforme samo pavšalno, da bi se lahko izgovarjali na nevednost, ampak so tudi izrecno odklanjali najvažnejše točke. Tako so n. pr. svoje izdajalsko sodelovanje s fašisti in klerikalci v Delavski zbornici proglasili za avtonomno zadevo Delavske zbornice, kakor da to delavce nič ne briga. Monarhistična dejanja svojih voditeljev so proglasili za njih privatno zadevo. Očitek sodelovanja z angleškim kapitalom v Mežici so kar požrli — delali so sicer hrup, a odreči se niso hoteli svojih zvez s kapitalom, pač pa se je njih vodja Eržen javno zaklel, da bo delal proti preganjanemu mežiškemu učitelju: »Tudi če crknem, Möderndorfer ne bo izvoljen!« Slovencem odrekajo pravico samoodločbe, ker smo baje le pleme in zato da moramo ubogati belgrajski centralizem. Tako in podobno so kazali, da so pod socialistično krinko pravi pravcati zastopniki kapitala.

Po vrhu je Petejan še izrecno izjavil, da so že sklenili svojo kandidatno listo, zamolčal je pa, da so iz Belgrada dobili naročilo iti samostojno v volitve in da so bile torej njih konference že od početka samo komedije.

Kljub tem dejstvom so pa vendar še tudi pozneje uganjali demagogijo z združitvijo, kajti zavedajo se, da si proletariat združitve srčno želi, ker je krvavo potrebuje. Da bi nasuli temu proletariatu peska v oči, zato so še nadalje sklicevali sestanke za skupni nastop. Pri tem se jim je v četrtek 21. VII. v Mariboru pripetilo, da so delavci potrdili platformo, ki so jo oni zavrgli. Morali so pogoltniti grenkost, a osladili so si jo s svojimi frazami, češ, pustimo vse na stran, kar nas razdružuje... (To pri njih pomeni, naj bo med proletariatom in kapitalom mir!)

Pri takem položaju je razumljivo, kako da sklicuje SPJ še vedno konference za skupni nastop, da skrbi na njih za udeležbo od strani njenih plačancev, od drugega delavstva pa vabi samo posameznike, o katerih upa, da jih bo pregovorila, ali pa samo za štafažo, da bo lahko še nadalje uganjala demagogijo s skupnim nastopom. Očitke teh delavcev posluša, kakor da bi se je nič ne tikali, njih zahtevo po skupnosti proglašajo za zahtevo po »enotni SPJ« in daje drugim strankam ultimatum, naj v 48 urah prestopijo k SPJ.

Kapitalistični tisk ji pri tem imenitno pomaga mešati delavstvu glave.

Vseh teh komedij in vsega beganja bi ne bilo, če bi bil proletariat organiziran in če bi postavljaj svoje kandidate po organizacijah. Čeprav bi bil organiziran v treh strankah, vseeno bi bil skupni nastop mogoč, ker bi se sestali pravilno izvoljeni delegati, se resno dogovorili in pri svojih sklepih ostali, kakor so storili dekalisti in socialni demokrati. Če bi imela SPJ na svoji celjski konferenci delavske delegate, bi se bila tudi priključila temu dogovoru. A njeno konferenco so tvorili razen 3 ali 4 delavcev samo nastavljeni socialnih zavodov, v katerih vladajo s pomočjo in po milosti kapitalistov.

Lev Nikolajevič Tolstoj:

Jemeljan.

(Poslovenil Vinko Möderndorfer.)

(Nadaljevanje.)

Car je poklical Jemeljana k sebi in mu dejal: Pazi, kaj ti ukazujem: Nasproti moje palače moraš sezidati novo cerkev, toda narejena mora biti do jutri zvečer. Če izvršiš moje povelje, te bom obdaril, če ne, boš ob glavo.

Ko je Jemeljan slišal carjeve besede, je šel domov in si mislil: Po meni je! Svoji ženi pa je rekel: Pripravi se, moja draga — bežati morava kakor hitro je mogoče, sicer bo po naju.

— Kako to, mu odvrne ona — zakaj si naenkrat tako bojazljiv, da bi zbežal?

— Kako naj ne bom strahopeten, odvrne Jemeljan, če mi ukaže car sezidati v enem samem dnevu cerkev in me hoče obglaviti, če je ne napravim. Kaj mi preostaja drugega, nego pravočasno zbežati?

Njegova žena pa je imela gluha ušesa za beg.

— Car ima mnogo mnogo vojakov, je menila, ti nas bodo dohiteli in ujeli. Dokler čutiš še kaj moči v sebi, ne smeš obupavati.

— Kako pa naj ne bi obupaval, ko mi manjka moči za izvršitev tega dela?

— Ej, pusti to, očka — samo ne izgubi poguma. Po-
užij večerjo in se vleži k počitku, ko se bo videlo, vstaneš in pojdeš na delo, boš videl, da boš opravil.

Jemeljan se vleže in drugo jutro ga zbudi njegova žena.

— Vstani, pravi, in pojdi nad cerkev. Tu imaš klado in žeblje — pazi, ti to zmoreš.

Jemeljan je šel na prostor, kjer mu je ukazal car sezidati cerkev. A kako se je začudil, ko je zagledal novo, zidano cerkev, ki je bila do malega že dovršena! Poživljen se je lotil dela in je dovršil, česar je še manjkalo in do večera je vse končal.

Car se je okoli poldne zbudil in ko je pogledal skozi okno, je videl v svoje veliko začudenje nasproti svoji palači novo cerkev in Jemeljana, ki je tekal marljivo gor in dol in še tu in tam zabil kak žebelj. Pri pogledu

na to ni bil vzradoščen, ker je videl, da ne bo mogel Jemeljana obglaviti in si pripeljati na svoj dom njegovo ženo. Znova je sklical slugo in jim dejal: Glejte, tudi to delo je Jemeljan dovršil, ne morem ga obglaviti. Tudi to delo mu ni bilo pretežko. Izmisli si morate še kaj težjega, drugače obglavim vas mesto njega.

Mislili in mislili so in končno so carju svetovali, naj ukaže Jemeljanu napraviti okoli palače strugo, po kateri mora teči voda in na njej morajo plavati ladje.

Pozval je car Jemeljana k sebi in mu dodelil novo delo. — Če si mogel sezidati v enem samem dnevu cerkev, je rekel, tedaj ti tudi to ne sme biti prehudo. Skrbi torej, da bo jutri vse dovršeno po moji zapovedi, sicer ti bom dal odsekati glavo.

Jemeljan je bil zelo žalosten in je prišel čemerem k svoji ženi.

— Kaj te žalosti, dragi, ga je ogovorila, ali ti je naložil car novo delo?

Jemeljan ji je povedal, kaj se je zgodilo in je menil: — To pot nama resnično ne preostaja drugega kakor beg.

Žena pa mu je prigovarjala: Misli vendar na vojake, ti naju gotovo ujamejo, če beživa. Preostaja samo ubogati in iti na delo.

— Ampak, kako naj ga izvršim, ko pa presega moje moči?

— Ej, je rekla, samo ne žalosti se, očka. Povečerjaj in pojdi k počitku. Zjutraj rano vstaneš — videš boš, ti to zmoreš!

Jemeljan je ubogal in zjutraj ga je žena poklicala k delu.

— Pojdi k palači, je rekla, vse je narejeno. Edino na pristanišču je še hribček ostal — vzemi lopato in ga zravnaj.

Jemeljan je šel k palači in glej: okoli palače je šumela reka in na njej so se zibale ladje. Ob pristanišču je zagledal še hribček zemlje, spravil se je takoj na razmetavanje.

Ko se je car zbudil, je videl na svoje največje začudenje okoli palače reko, na njej ladjo in Jemeljana, ki je zravnaval v pristanišču. Razsrdil se je v srcu, češ, Jemeljanu zopet nič ne morem in si je mislil: Ni ga dela,

ki bi ga ta človek ne dovršil — kaj naj sedaj počnem z njim?

Pozval je svoje slugo in se z njimi posvetoval.

— Izmislite si vendar kako delo, kateremu Jemeljan ne bo kos. Doslej je dovršil vse, kar mu je bilo ukazano in njegova žena še vedno ni moja.

Premišljevali in premišljevali so, dokler si niso domislili. Stopili so pred carja: Poklič Jemeljana in daj mu ta-le ukaz: — Pojdi, jaz ne vem kam, in prinesi, jaz ne vem kaj. Iz tega se ne bo znal izviti. Kamorkoli pojde, vsakokrat mu rečeš, da ni šel prav in naj ti prinese kar hoče, vsakokrat mu rečeš, da ni to, česar si želiš. Nato ga lahko obglaviš in si napraviš njegovo ženo za svojo.

Ta predlog je carju zelo ugajal in rekel je svojim služabnikom: To ste pa zelo dobro pogodili. Poslal je po Jemeljana in mu rekel: Pojdi, jaz ne vem kam, in prinesi, jaz ne vem kaj. Če ne prineseš, te dam obglaviti.

Jemeljan se je vrnil k svoji ženi in ji povedal, kaj mu je car naročil.

Bila je zamišljena in je rekla: Glej glej, kaj so vtepli carju v glavo! Treba je biti premeten, drugače bi nama mogla slaba presti.

Dolgo je mislila in mislila, končno je pa rekla svojemu možu: Daleč moraš iti, moj dragi, k naši babici. K stari kmetici, vojaški materi, njo moraš prositi za svet in naučila te bo umetnosti. Na to pridi naravnost v carjevo palačo, kjer bom tudi jaz. Sedaj ne morem več uteči njihovim rokam: odpeljali me bodo s silo, ampak samo za kratek čas. Če boš vse napravil po babičinem nasvetu, tedaj me boš kmalu odrešil.

Odpravila je Jemeljana na pot, zložila potno culo in mu dala s seboj še majhen kolovrat.

— Ta kolovrat, je rekla, ti daj, po njem te bo spoznala, da si moj mož. Nato mu je opisala pot do babice.

Ko jo je Jemeljan primahal do širnega kraja pred mestom, je tam zagledal oddelek vezbajočih vojakov. Obstal je in jih gledal, dokler niso končali in se vsedli k počitku. Jemeljan se jim je približal in jih vprašal: Ali veste mogoče, bratje, kod se pride v »jaz ne vem kam« in kako se prinese »jaz ne vem kaj« domov?

(Konec prih.)

e se! To je najboljša združitev, zacije čudežev, ki niso mogoči, temveč glejte, da imate svoje organizacije sami v rokah in da h konferencam pošiljate svoje lastne zastopnike, ki bodo odgovorni vam, ne pa — ministru.

Konferenca SPJ v Mariboru 24. VII. 1927.

(Konec.)

V. Eržen (SPJ): Sklep je bil, da dekalisti povabijo tudi JSDS, ker ste že združeni. Celjsko tajništvo smo že enkrat povabili in pripetilo se je, da ni prišlo. (Op. ur. Ni moglo priti, ker je dobilo vabilo k seji 10. julija, a seja se je vršila že 9.! Če je bil to namen ali slučaj, boste vedeli sami!)

K. Felician (SPJ iz Celja): V Celju so hoteli JSDS in dekalisti zavlačevati pogajanja in izigravati našo stranko. Möderndorfer mi ni dal besede, zato tega nisem mogel tam ugotoviti. (To je iz trte izvit, saj je govoril!) Klemenčič je kategorično izjavil, da ne pojde z nami skupaj. Sodrugi, jaz vidim delavsko gibanje prej, potem šele sebe, in če spoznam, da sem ovira, grem in ostanem vojak. Zedinjenje strokovnih organizacij pustimo danes. To je delo strokovnih organizacij. Glede drugih grehov pa ugotavljam, da so grešniki pri nas in pri vas. Obžalujem, da SPJ ni napravila enotnega nastopa za celo okrožje že pri okrožnih volitvah. Tako se je zgodilo, da smo mi v Mežici Möderndorferja izvolili. (Op. ured. A ravno bojkot SPJ je povzročil, da je manjkalo 15 glasov in da ni bil v Prevaljskem okraju izvoljen še tudi drugi kandidat.) V Celju so nam pa zdaj skočili socialni demokrati v hrbet in postavili za občinske volitve svojo listo. Nam so očitali sodelovanje z demokrati, v resnici so pa demokrati vam posodili avtomobil, da ste nabrali 22 glasov. (Op. ur. Ta trditev je pač dokaz Felicianove resnicoljubnosti.) Našim občinskim odborom očitate napake. V celjski okoliški občini je vaš član glasoval za zvonove. (Kdo je to?) Povedal bom še, kakšno je vaše načelo javnosti. 3. t. m. je JSDS v Celju imela svojo konferenco, hotel sem se je udeležiti, pa me niste pustili. (Zakaj ni član? Mladi s. Stojan mu je odgovoril: Med zaupanjem in tajnostjo je velika razlika!) Po mojem bi se morala v Celju izvoliti komisija iz vseh treh grup za sestavo platforme. Vendar ste pa vi vse po svoje inspirirali, samo da bi kazali na nas.

V. Eržen: Da podkrepim načelo javnosti poročam, da je list, ki je za načelo javnosti, objavil pismo name, toda falzificirano. (Op. ured. Da se falzifikacija dokaže, pozivamo g. Eržena, naj nefalzificirane originale objavi zdaj v »Del. politiki«.)

A. Gmajner (nekdanji komunist, zdaj urednik klerikalnega lista »Slovenski Gospodar«): Kakor že nekdanj sem bil tudi v četrtek priča teženj mariborskih dekalistov. Kot levičar vem, da so te težnje tudi težnje delavstva drugih krajev. Konstatiram, da v Mariboru noben delavec ne pozna sodelovanja s policijo z ene ali druge strani. Istotako tudi ne sodelovanja s fašisti. Pač pa pozna zatiranje delavstva z obeh strani. Zato ne odobravam podtikanja z ene ali druge strani. Samo eno je mogoče: ali se četrtekov sklep sprejme ali ne. Na celjski nastop se že vršijo protestni shodi in četrtekova konferenca je tozadevno zelo pomirjevalno vplivala. Za načelna vprašanja imate potem čas, najprej je treba pri volitvah pokazati, da je delavstvo tu. Kolikšna je njegova razredna zavednost, se ne dá meriti z decimalko. Zato najprej sklenite enotni nastop, da se zbrisejo celjski razburjeni duhovi. Sestavi naj se kratka resolucija, ki naj enotni nastop pregnantno pokaže.

V. Eržen: Še 9 govornikov je priglasičen, predlagam skrajšanje debate, vsak naj govori le po 5 minut, samo s. Korbun še 10 minut.

S. Korbun (dekalist): Vsestranska je potreba po resničnem skupnem nastopu v vsej Sloveniji. Uspeh vsega delavstva ne odgovarja potrebam tega delavstva. V četrtek smo vse 3 skupine sklenile enotno vojno proti kapitalu. Res je, da so med nami 3 ideologije, vendar pa tako podobne, da je enotni nastop delavstva mogoč brez žrtv. Obratni zaupniki imamo silno težko stališče, ker celo kapitalist kaže na našo razcepljenost. Zato delajmo vsi za skupni nastop. Saj programa ni treba spreminjati niti dekalistom, niti SPJ, niti JSDS. V Celju so bila na vrsti le prerakanja za stare stvari. Vsi morajo pripoznati, da ima delavec pravico obsoditi vse odgovorne činitelje, ki svoje dolžnosti ne izvršijo. V vseh skupinah moramo uspešno kritizirati delo vseh voditeljev, če isto ne bo v korist delavstva. Platforma SPJ in »Enotnosti« se ne strinjata popolnoma. Kdor je za samoodločbo narodov, ne more biti za centralizem.

Teršek (dekalist iz Guštanja): Če se nam s strani vodstva SPJ očita diktatura, moramo mi zunanji protestirati, da se je v četrtek sklepalo brez zunanjih delegatov. Smo za proletarsko demokracijo, zato ni mogoče, da bi mariborski železničarji sklepali za Trbovlje in vse druge kraje. Spoznali smo, da se z SPJ ni uveljavilo skupno delo niti 1. maja, niti na vsedelavskem zletu, na dravograjski konferenci itd. Tako je bila četrtekova konferenca samo vaba za železničarje, kajti vsak poštenjak mora priznati, da en sam kraj ne more skleniti skupni nastop za vse druge kraje.

V. Eržen: Na dravograjsko konferenco nismo bili vabljeni.

Teršek: Če te ni tvoj tajnik povabil, nismo krivi mi. Nalog je imel.

Zupanc (dekalist): Dodatno predlagam, naj se v smislu izvajanj s. Terška izvoli komisija za skupno resolucijo.

Gabriel (SPJ, Ptuj): Tudi ptujski delavci pozdravljajo mariborski sklep. Enotni nastop moramo doseči preko voditeljev. Zato naj nam bodo opomin lačne dru-

žine in izgarani delavci. Vztrajamo na sklepu mariborske konference. Najprej hočemo kruha. Tu so naši želodeci in naše revne družine.

Strnad (delegat iz Ruš): Pooblastilo imam od celokupnega ruškega proletariata, pozdraviti enoten nastop, ki se mora doseči na vsak način. Mi, ki organiziramo, vidimo težave našega delavstva, zato če ne bo enotnosti, bomo volitve bojkotirali. Ob tistih redkih prilikah, ko nam kapital dá vajeti, moramo znati nastopiti. Zato ponavljam: preko voditeljev in programov moramo doseči enotni nastop. (Op. ured. Ni mogoče, da bi s. Strnad organiziral brez programa. Morebiti ni tako mislil, kakor je zapisano tu v zapisniku. Preko voditeljev da, a preko programov? . . .)

V. Eržen: Torej, Strnad, si tudi ti za četrtekov sklep. **Strnad:** Ponavljam, da zahteva ruški proletariat brezpogojen enotni nastop.

Fr. Stojan (JSDS iz Celja): Slišim medklice in govore: deca je gola itd., a na drugi strani vidim, da socialistični občinski zastopniki glasujejo za spomenike kraljem, namesto da bi skrbeli za oskrbo sirot in odpravo brezposelnosti. Danes se govori, da gremo preko voditeljev, a tu vidim samo voditelje. (Nastal je hrušč med organiziranimi motilci zborovanja.)

V. Eržen: Mi se ne smatramo za voditelje, ampak smo le pooblaščenici oblastnega odbora.

Magdič (nekdanji dekalist, sedaj SPJ): Namesto o enotnem nastopu se govori o politiki pred 5 leti. Kot zaupnik za ruški okraj poudarjam, da je treba enotni nastop doseči. Soglašam z izvajanjem s. Strnada. In povem vam, da boste tepeni, če ne pojedete skupno. Sitar in Uratnik ne bosta razbila skupnega nastopa. Napram Klemenčiču konstatiram, da JSDS ne vodi iskreno pot do združitve. JSDS je pri okrožnih volitvah skočila enotnemu nastopu v hrbet. V Mariboru desni breg je postavila svojo listo za reci in piši 151 glasov. Skličite shod in tam boste slišali mnenje mas. Mi zaupniki med delavci in kmeti ne moremo agitirati s samoodločbo narodov, vsak nam pravi: govori o davkih! itd. Tisti, ki ne nosijo nobene odgovornosti, lahko razbijajo. V Studencih so dekalisti sklenili skupni nastop. Nismo poskusni zajci, zato se ne damo izigravati. Neiskrenost je pri vseh treh grupah. Med vsemi voditelji so tudi nepošteni.

S. Čanžek (dekalist): V četrtek se je konstatiralo, da mora priti do skupnega nastopa. Bili so navzoči po večini železničarji, ker pač ne morejo priti vsi drugi delegati, ker nimajo toliko časa kakor železničarji. Platformo »Enotnosti« smo sprejeli. Danes se ima tu vršiti zaključna konferenca za firmo liste in kandidate. V strokovnem gibanju so nam člani dali zaupanje, da jih zastopamo. Nihče ne ve, kakšno orožje smo obratni zaupniki. Če bomo mi zakrivali kaj v škodo delavstva, bo delavstvo nas nagnalo. Že tudi buržoazija nam očita, da delavec ne more ničesar doseči, ker nima nobenega zastopnika v parlamentu. Zato moramo vsepovsod tako delati, da bomo lahko odgovarjali za naše delo. Zelo težko nam bo delati, če ne pride do skupnega nastopa. Za svojo osebo bom ostal na delavski strani, tudi če ne bom funkcionar. Četrtekov sklep smatram kot željo mariborskega delavstva za skupni nastop.

Matjašič (dekalist): Vse delavstvo si želi skupnega nastopa. Slišim, mi hočemo, a voditelji nočejo. Obsojate inteligentne. Sodrugi, Marks in Ljienin tudi nista delala v delavnici in jih vendar priznavamo kot voditelje. Hvala jim, da so nam dali idejo. Zato ne bodimo tako enostranski. Pogajanja so tu in stremeti moramo za tem, da pridemo do trajnega složnega dela. Kritika naj odpravi napake. Ovire, ki nas ločijo, niso merodajne. Merodajne so le delavske koristi. Posamezne predloge je treba stvarno pretehtati. Če bomo pošteno delali, bomo želi tudi uspeh.

V. Eržen: Torej, čeprav si glasoval v četrtek za sklep, si danes proti.

Matjašič: Nisem sploh glasoval, ker tudi nismo bili za to kompetentni.

Valenčak (pa ne iz Velenja): Danes, ko smo tu zbrani, ne pojdimo narazen, dokler ne pride do skupnega nastopa. Zdaj so še vrata odprta, po volitvah pa morda dolga leta ne bodo več. Sodrugi, ne zdi se mi prav, da delate take medklice, kajti, čeprav smo le delavci, pokažimo, da smo olikani. Predlagam, naj se izvoli komisija, ki naj napravi enotno platformo.

Matjašič: Naj se čez opoldan prekine in nadaljuje popoldne.

V. Eržen (preko vseh predlogov delavcev izjavlja): Sodrugi Gmajner vam je prav iskreno tolmačil sklep četrtekove konference. Konstatiram rezultat današnje konference: Vsaka stranka obdrži svoj program. Sprejme se platforma v »Enotnosti« in »Delavski politiki«. Dodatno pismo v »Enotnosti« se ne vpoštevata. O ostalem

se ne debatira več. Zastopniki ostalih skupin naj se še končno izjavijo.

Drag. Gustinčič (za dekaliste): Vztrajam na uvodnem govoru in soglašam s stališčem s. Terška, da mariborski okraj ne more sam odločiti za druge okraje.

S. L. Klemenčič (za JSDS): Ugotavljam ponovno, da na današnja konferenca nismo bili vabljeni, da se je torej vršila brez sodelovanja naših organizacij. Pozdravljam sklep, da se sprejme platforma v »Enotnosti« in skupni nastop.

V. Eržen: Sodrugi, i dekalisti i JSDS so proti naši platformi v »Delavski politiki« in vztrajajo na svojih sklepih, zato so proti skupnemu nastopu. A mi pojdemo preko njih v skupni nastop. Zaključujem današnja konferenco in pozivam zunanje delegate, naj pridejo v stransko sobo.

Mariborčani so se razšli. Posamezniki so še debatirali med seboj. O priliki bomo tudi iz teh debat objavili par anekdot, ki bodo dokazale, kako preračunano ravna kapitalistični hlapci, ki so z migljaji zmožni razkazati nevedno delavstvo.

Socialpatrioti v Ljubljani za „skupen nastop“.

(Konec.)

Vprašal bi sedaj g. Kiteka, kje da je bil takrat on in kako se je »ganił«. V odboru železničarske organizacije je bil takrat, ko so jo komunisti prevzeli v svoje roke. Videli smo ga predavati o Marks in Bakuninu v Mahorovi hiši. Takrat mu je bilo vse premalo revolucionarno in radikalno, kritiziral je socialiste in njih delo, posebno v gospodarskih in strokovnih organizacijah. Zdaj je pa Kitek sam zlezal v te organizacije in k tem ljudem, ki so se le toliko spremenili, da še hujše in še bolj odkrito lezejo kapitalu in buržoaziji pod peto. Takrat so bili Kiteku vsi v Sloveniji izhajajoči listi premalo radikalni, socialistični kakor komunistični, in se je naročil na list »Svoboda«, ki so ga izdajali komunistični radikali na Hrvaškem. Sedaj pa očita delavcem tisti greh, ki so ga tudi po zaslugi Kitekovih radikalnih predavanj izvršili. Trdim, da nezavedni delavci zato ne nosijo sploh nikake odgovornosti. Kitek sam prizna, da niso bili zavedni, torej je bila tudi njegova sveta dolžnost, da jih opozori na posledice, ali pa ko bi jih vsaj pozneje poučil, imel je dosti priložnosti za to.

V nadaljnjem govoru je Kitek tudi trdil, da so iznašli socializem le intelektualci, kapitalisti in celo tovarnarji, ki so bili ljudje plemenitega srca. Torej da ga niso iznašli navadni ljudje, da je socializem visoka znanost in da ni mogoče, da bi ga navadni delavec kar tako razumel. Vsa čast delavcem, ki imajo žuljave roke, ne smejo pa pozabiti, da imajo intelektualci ravno tako žuljave možgane in da je to hujše. Baš zato so poklicani le intelektualci, da zastopajo v takih zbornicah te visoke paragrafe. Ker delavec, ki dela, se ne more tudi učiti spoznavati tako visoke paragrafe, da pa le taki, ki poznajo paragrafe, lahko proletariat zastopajo.

Torej ste se, gospod Kitek, postavili kot socialist v isto bazo kakor gospoda v Delavski zbornici, ki trdi, da je intelektualec več nego delavec. Povedali pa niste, da ima socializem program in tam se zahteva 8 ur dela, 8 ur izobrazbe in razvedrila in 8 ur počitka; tega niste povedali, da mora delavec tistih 8 ur za izobrazbo posvetiti res izobrazbi, študiranju socializma in visokih paragrafov. Trdili ste, da delavec ni zmožen zastopati socializem in proletariat. Vprašam vas, koliko intelektualcev je bilo pred vojno v avstrijskem parlamentu od 87 poslancev? Niti ena četrtnina ne, drugi so bili pa vsi preprosti delavci.

Potem je dal predsednik Štukljev predlog na glasovanje, dasi ga ni omenil niti en govornik. Bili so vsi za, nobeden proti. Sicer kako proti biti, če ga delavci niti poznali niso, ker ni bil nič v debati. Nato so volili neko komisijo za postavljanje kandidatov. Izvoljeni so bili večinoma pravi patrioti, tako dr. Likar, dr. Jelenec, urednik bivšega Kristanovega »Napreja« Mlinar, Pastorek, Petrovič itd., nekaj so jih pa še med odmorom polovili. Med sejanjem komisije, ki je trajalo skoraj eno uro, so se pa na vrtu razvijale v gruclah razne debate. Vsi se sramujejo svojega pokrovitelja Antona Kristana. Med drugim je tudi trdil mladi Berdajs, tajnik v Strokovni komisiji, da se delavstvo popolnoma nič ne briga in da mu je vseeno, ali je pleme ali narod, samo da ima želodec poln, da je sit.

Poročevalec te komisije je bil dr. Jelenec (pozna visoke paragrafe!) in je poročal, da je komisija sklenila predlagati konferenci sledeče sodruge, da pa lahko konferenca tudi druge izvoli.

Za mesto Ljubljana nosilec Ivan Mlinar, uradnik OUZD, namestnik Kitek, ki pa lahko med seboj zamenjata. Za ljubljansko okolico so bili pa kar trije predlagani, in sicer železničarja Miklošič in Jernejčič in dr. Likar.

Okrajni kandidati pa: za ljubljansko okolico: Petrovič-Miklošič, Kranj: Pastorek in Vehovec; za Kamnik: Stebe in Bešter; za Novo mesto: Oberster in Pirnat; za Litijo: Jože Kopač in Ivan Kamnik; za Krško: Kužnik in Mesojevec; za Logatec, Kočevje, Radovljico in Črnomelj pa določijo kandidate pozneje na konferencah. Potem je prišlo do glasovanja in nikakor niso mogli odglasovati, ker so bili predlagani kar trije borci za mandate med seboj, prvi se oglašil dr. Likar in izjavi, da on odstopa od nosilca, da se ostala dva lažje sporazumeta. Jernejčiča niti navzočega ni bilo, tako da so pozneje med predlaganimi okrajnimi kandidati nanj sploh pozabili, čeprav so ga prej za nosilca predlagali. Ker nikakor ni prišlo do glasovanja, je Tome predlagal, naj vsak na listek napiše, koga hoče imeti za nosilca liste. (Škoda, da ta predlog ni bil vpoštevan; kdo bi dobil listek? Bi se vsaj konferenca konstituirala!) Mikec je predlagal, da mora biti na vsak način intelektualec nosi-

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah. Istotam pletilni stroj DUBIED.

Pouk v vezanju brezplačen. — Večletna garancija. Delavnica za popravila. Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika.

lec liste. Na Kranjskem bomo gotovo dobili enega in mora biti le intelektualci. Da pa le ni bilo prevelike zamere, je predlagal Sedej, da naj se za ta kratek čas predlagani nosilci liste odstranijo, da bo mogoče lažje glasovati. Na to sta se odstranila dr. Likar in Miklošič in glasovanje se je pričelo. Najprej za Miklošiča: dobil je 5 glasov, potem za Jernejčiča (9) in končno je dr. Likar dobil 28 glasov. Ostala predlagana lista je bila pa sprejeta brez vsake spremembe. Nato so se še oglasili nekateri delavci in izjavljali, da bodo delali na vse kriplje, če pojdemo skupno, magari od pete ure zjutraj do enajste ure zvečer; če pa ne pojdemo skupaj, pa nič. Pred zaključkom jih je Sedej pozival, naj gredo vsi na volišče, čeprav bosta dve delavski skrinjici, nobeden ne sme biti pasiven. Nato jim je še zatrdil, da če pride do skupnega nastopa, ne velja ta lista nič več. Torej zakaj pa so prišli ti ljudje skupaj, če ne zato, da slišijo in vidijo, katere kandidate bodo volili. Če se ti generali (sedaj že tolikokrat zedinjeni in fuzionirani) zopet zedinijo z zedinjaši, ne bo veljala ta izvoljena lista nič več in bodo po svoje postavili kandidate sami, katere bodo oni hoteli. Ko sem to razlagal nekaterim udeležencem, me je dr. Likar na cesti prijel za roko in rekel, da zopet nekaj trdim, kar ni res. Navzoči so. Habi je pa potrdil, da je res, kar pravim, ter da so ravno tako že storili.

Karl Kisovec.

Odlomek.

(Za ves članek ni bilo več prostora.)

Nikakor ni prav, da je »Enotnost« 29. julija objavila Gustinčičeva izvajanja brez odgovorov naših sodrugov. Treba je objaviti ne samo eno, ampak tudi drugo plat zvona, kakor je n. pr. »Napreje« objavil mariborsko konferenco, da se vidi obojestransko mišljenje. Ali pa naj bi bili nam povedali, kaj mislijo objaviti, da bi »Napreje« lahko objavil takoj odgovor.

Kar se tiče nasilja, smo že v dopisu, objavljenem pred celjsko konferenco, povedali, da ima vsak lahko svojo teorijo nasilja, da pa vendar ne smemo puščati delavce v iluziji, kakor da bi bilo mogoče v sedanjem položaju rešiti kaj z nasiljem. Delavec, ki se vda tej iluziji, drži roke križem in čaka, kdaj ga bo nasilje rešilo, potem se mu pa pripeti, kakor se je pripetilo v Italiji. Še bolj nevarno je pa, ker delavec ne zna misliti tako teoretično, kakor čitamo v »Enotnosti«, on misli in go-

vori bolj preprosto in bolj konkretno, predloženo teorijo razloži po svoje in pri tem se mu prav lahko zgodi, da pride v navskrižje s paragrafom, v zapor in ob kruh, potem mora pa ministrom na razpoloženju tlako delati, da mu izprosi izbris kazni in posledic. To se pripeti včasih tudi voditeljem...

Vsaka stranka, ki se zaveda svoje odgovornosti, mora to vpoštevati! Saj je za kapital že zakon sam dovolj veliko nasilje, kakor smo videli v Mežici. Tudi so zaradi tega zakonitega »nasilja« prišli sodrugi v zapor in ob kruh, a vsa poštena javnost je bila na njihovi strani in končno je morala tudi oblast priznati, da izvrševanje zakona ne spada pod zakon o zaščiti države. Če se nam posreči dvigniti delavsko zavednost in združitev, bo kapital od podobnega zakonitega »nasilja« ne le plačal, ampak tudi z zobmi škripal.

Tudi o progresivnem davku, o strokovnih organizacijah in o mežiški taktiki se govori tam tako, da bo treba še mnogo debate. Ta bo odločila, ali govori nevednost ali demagogija. Za zdaj verujemo, da je nevednost, kajti sploh se zaradi apatije premalo razpravlja o gospodarstvu, posebno o davkih; le tako je mogoče, da je iz platforme izpadla zahteva boja proti indirektnemu davku, ki požre ljudstvu tajno letno okrog 10 milijard Din, torej štiri petine vsega državnega proračuna.

Tudi notica o naročninah in o rudarskih pokojninah nam ni všeč. Prva bi bila zmožna kakšnega manj zavednega naročnika odgrizti, druga pa je nejasna, da bi kdo še lahko mislil, da je Žerjavov pravilnik določil previsoke penzije. Dober je pa konec: čas je, da se rudarji zganajo!

Mi verujemo, da bo skupni tisk poglubil medsebojno odkritosrčnost, povečal stvarno debato o življenjskih vprašanjih delavstva in tako zblížal tudi tiste zaupnike, ki so si danes še nasprotni.

Razno.

Volilni shod združenih strank JSDS in KDZ in dekalistov se bo vršil v soboto 6. VIII. t. l. v Celju.

V nedeljo 7. VIII. t. l. ob 10. uri v Petrovčah pri Vodeniku, ob 14. uri v **Sv. Petru v Sav. dol.** pri Šri-barju. Poročala bosta ss. Vinko Möderndorfer in inž. Drag. Gustinčič.

V Loku pri Žusmu ob 11. uri. Poročala bosta sodruga A. Leskošek in Iv. Bizjak iz Celja.

Za dvakratno izdajo »Napreja« že od avgusta je poslalo po 10 Din do 30. VII. 104 naročnikov, ta teden zopet 21 naročnikov, skupaj torej 125 naročnikov.

Koritarstvo in solidarnost. Neka tržaška strokovna organizacija je prispevala za političen list 100 goldinarjev in dotičnemu predsedniku je g. Kopač, ravnatelj Del. zbornice, po dolgih letih hotel očitati, češ, saj si sam tudi iz strokovnih prispevkov podpiral politično stvar. Gospod Kopač nima slabega spomina, ampak skuša le svoje sedanje koritarstvo opravičiti s tedanjimi dejanji solidarnosti. Samo solidarnost je bila takrat, če je socialno demokratična strokovna organizacija prispevala za socialno demokratičen tisk. Lopovstvo pa je, če podpirajo nevtralne organizacije — socialpatriotsko politiko!

Razžaljena »Delavska Politika«. V. Eržen se je izjavil, kakor nam poroča s. Leskošek, da jim »Napreja« ne maramo v zameno pošiljati. V resnici pa mi nikdar nismo imeli niti namena niti vzroka, da bi »Napreje« skrivali, vsak ga lahko dobi, če si ga naroči. Za »Delavsko Politiko« pa bi ga niti naročiti ne bilo treba, dovolj bi bilo, če bi nam jo bili poslali v zameno — a tega niso storili, ker so upali, da bo »Napreje« takoj prenehal, ko ga bo novi dnevnik odpilnil. A zgodilo se je narobe. »Del. Politika« je morala kot dnevnik prenehati, čeprav je dobila lepe stotisočake in še urednike ji je plačeval proletariat potom OUZD (Petejan, Mlinar, dr. Likar itd.), Delavske zbornice (Uratnik itd.). Posredovalnice za delo (Golouh, Komavli itd.). Tudi strokovni tajniki so svojo nevtralnost tako razumeli, da so za SPJ delali, čeprav so bili plačani od nevtralnih strokovnih organizacij. Pa še sram jih ni bilo, ampak hvalili so se, da delajo za SPJ uredniki zastoni, iz same požrtvovalnosti. A vsa ta ukradena požrtvovalnost je bila enako nezmožna, kakor stotisočaki, Delavska Politika nikamor ni mogla napreji, ko jo je imel Kristan sam, ne potem, ko jo je »podaril« SPJ, ne zdaj, ko se je preselila v Maribor — vendar pa je še vedno upala, da bo radi nje »Napreje« zmrazil in zato jo še zdaj niso poslali v zameno, zdaj se pa Eržen čudi, da ne dobiva v zameno »Napreja«. Ali pa čaka, da mu »Napreje« sporoči, da je začel izhajati.

Ni dovolj, če zahtevate pri trgovcu samo žitno kavo. Teh je več vrst. Če hočete res nekaj redilnega in okusnega, potem zahtevajte Žiko v rdečem zavitku.

5. avgusta — 3800 izvodov.

Obrambni sklad.

Zadnji izkaz dne 30. julija 1927

Din 5.479,70

Zbirka v mežiški dolini:

Stefan Marflak	Din	15.—	Riha Škudnik	»	10.—
Maks Homar	»	13.—	Ivan Pudgar	»	30.—
Paul Vurmicar	»	25.—	Gregor Valunšek	»	2.—
Anton Brežar	»	20.—	Ivan Večko	»	10.—
Jernej Piko	»	13.—	Filip Grabner	»	50.—
Tomaž Kočevcar	»	15.—	Ludvik Kopmajer	»	4.—
Neimenovan Prevalje	»	200.—	Lovro Kuhar, Guštanj	»	62.—
Franc Kaizer	»	50.—	Apolonija Skorianc	»	5.—
Martin Petrej	»	30.—	Filipi nabral	»	90.—
Leopold Konečnik	»	25.—	Josef Veidl	»	10.—
Silvester Abraham	»	18.—	Josef Podpečan	»	5.—
Matevž Verčnik	»	210.—	Ivan Grabner	»	100.—
Ivan Pistotnik	»	23.—	Rudolf Praper	»	20.—
Simon Jop	»	58.—	Vinko Möderndorfer	»	10.—
Franc Graui	»	20.—	Ivan Podkeržnik	»	10.—
Ivan Traunekar	»	21.—	Josef Potočnik	»	5.—
Franc Stane	»	10.—	Josef Stručnik	»	2.—
Franc Solar	»	17.—	Ivan Prevalnik	»	6.—
Roza Kaizer	»	25.—	Florjan Gostenčnik	»	5.—
Vinko Grobelnik	»	30.—	Lovrenc Capuder	»	18.—
Franc Traunekar	»	23.—	Neimenovan V.	»	20.—
Dominik Gregorič	»	41.—	Lovro Vidic	»	20.—
Karl Andreata	»	53.—	Alojz Leskošek	»	10.—
Angeli Bazili	»	20.—	Jurij Liebnik	»	8.—
Franc Praper	»	31.—	Feliks Mahor	»	6.—
Josef Koblek	»	20.—	Josef Čekon	»	10.—
G. Skorjanc	»	50.—	Jurij Kožel	»	6.—
Anton Kočan	»	16.—	Roza Kolar	»	5.—
Josef Kočan	»	24.—	Martin Vrčkovnik	»	10.—
Josef Perovec	»	40.—	Peter Havle	»	10.—
Ivan Stane	»	5.—	Ivan Ledinek	»	10.—
Franc Golobinec	»	10.—	Sušec	»	10.—
			Anton Nedved	»	10.—
			Tomaž Izak	»	4.—
			Anton Jamnik	»	5.—
			Ludvik Očko	»	5.—
			Anton Maklin	»	5.—

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci.

Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

Gospod Iekarnar Blum, Subotica.

Čast mi je sporočiti Vam, da so mi Vaše kapsule Larucin zelo dobro pomagale pri spolni bolezni in da je kapaenje povsem prenehalo. — S spoštovanjem K. M. Maribor. — Kapsule Larucin se dobivajo po 20 Din v vseh lekarnah. Glavno skladišče: Apoteka Blum, Subotica.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodl.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6, reg. zadr. z om. zav.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.

